

Diàleg

AVUI+

JOAN BOSCH I ROURA, president
JOAN VALL I CLARA, vicepresident executiu
EMILI GISPERT, director general de continguts
ANNA MARIA RIBAS, directora general de gestió
JORDI GRAU, subdirector general de continguts
IVAN GRAU, director financer
XEVI ESTEVA, director de publicitat
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

ENCARA PODEM GUANYAR LA LLUITA PER LA DIGNITAT I LA LLIBERTAT

Salvador Cardús
i Ros

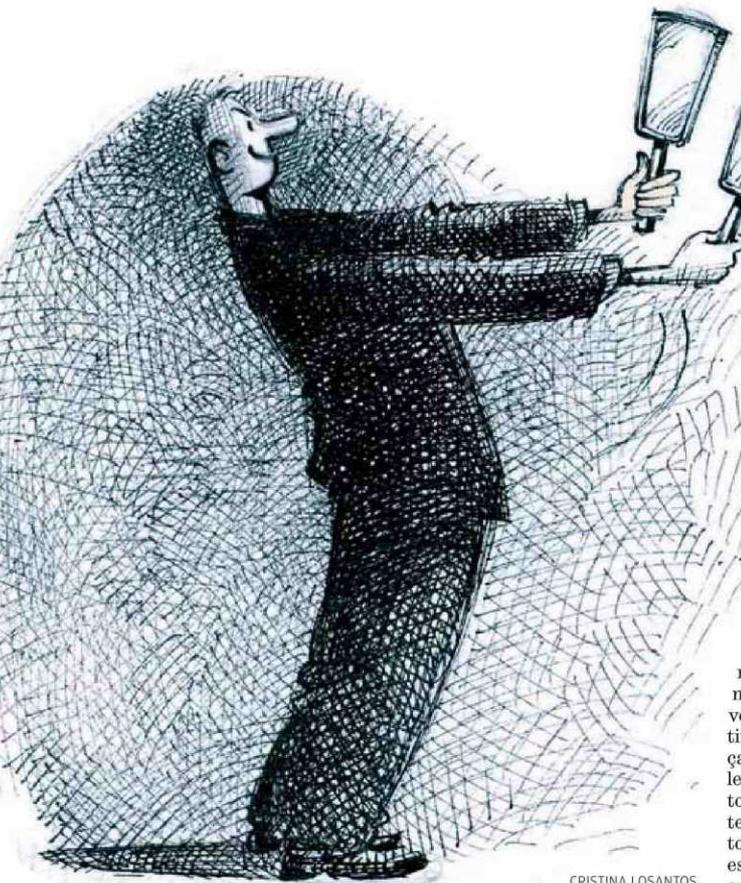

Professor de sociologia a la UAB, periodista, sociòleg i escriptor

Doble dosi d'autoestima

La Trinca ens va fer riure amb la caricatura d'aquell català –per a més senyals, de Santa Coloma– que anava a Madrid, decidit, i que d'un somiatruites en deia un “*sueñatortillas*” o que de bufar i fer ampolles, en castellà, ell en deia “*soplar y hacer botellas*”, i tan tranquil. *Coses de l'idioma* era el títol d'una cançó que acabava: “I com veiem, no hi ha res català que no es pugui traduir al castellà”. Fer-nos sentir ridículs de les nostres resistències a la pressió colonitzadora ha format part d'un procés d'acomplexament destinat a fer-nos desaparèixer nacionalment. Poseu a sopar un català acomplexat en una taula plena d'espanyols, i no se li acudirà altra cosa que començar a explicar acudits de catalans garrepes: és aquest instint tan arrelat del colonitzat profund que es vol fer perdonar la vida a base de disminuir-se per agrair que, excepcionalment i amb condescendència, li deixin compartir taula amb l'amo. Sí: la Trinca ens feia riure, però ens portava pel pedregar. Perquè el català de Santa Coloma va ser un espècimen de vida molt curta: ràpidament, els catalans, i ara sense sentir-nos ridículs ni riure'ns-en, hem acabat fent exactament el contrari: parlar en català traduïnt-lo del castellà.

QUE JO RECORDI, NO HI HA CAP CANÇÓ que es rigui d'aquesta majoria de catalans –incloent-hi molts professionals de la comunicació– que, sense haver d'anar a Madrid ni moure's dels Països Catalans, quan senten parlar de l'Estatut, en lloc de veure venir allò que els caurà al damunt, somiquen que “amb el xàfec que cau” només ens faltava el Tribunal Constitucional, que, d'altra banda, en lloc d'encendre'ls la sang, els “posa com una moto”. Coses de l'idioma, sí, però no les que assenyalava la Trinca, sinó tot el contrari: la d'un idioma que, sense que gairebé ni se n'adoni, és violentat i vexat ara i adés en la seva genuïtat. I, per assenyalat un dels punts més febles, només cal seguir atentament la major part de la publicitat que se suposa que parla català –que rar que sona el català d'aquest individu tan previsor d'Adeslas que tem “trençar-se les dents contra una taula”, oi?–, per veure els estralls d'aquesta penetració barroera en el català –gairebé en el seu sentit sexual– de l'ànima de la llengua espanyola. Per cert, una agressió molt sem-

CRISTINA LOSANTOS

blant a la que pateix el català que és traduït automàticament de l'espanyol i que s'empra en determinada premsa del país.

DAVANT D'AQUEST INTENT D'ANIQUILACIÓ

“Per fer fracassar l'intent d'aniquilació nacional subtil cal desemmascarar el procés de colonització de la llengua”

nacional subtil –perquè no la notem però brutal –pels seus efectes–, només hi ha dos instruments per fer-la fracassar. I de tots dos n'hem tingut una mostra de la màxima excel·lència i eficàcia aquesta setmana que ara acaba. El primer, és la presa de consciència i el desemmascarament del procés de colonització de la llengua. I això ho fa de manera magistral el llibre de la lingüista nascuda a Andratx Rosa Calafat, *Torcebraç entre dues cultures*, publicat i presentat a l'Institut d'Estudis Catalans dijous passat. Amb un recurs prolix, precís i implacable a evidències empíriques sense discussió, l'autora ens posa davant dels ulls la gravetat del procés de desnaturalització del català, que és també el de l'assetjament sistemàtic a la nació, no cal dir-ho, entesa en tota la seva extensió i plenitud. La desaparició del “punt de vista català” i la seva subs-

titució per la perspectiva del colonitzador en les nostres maneres de parlar i, en conseqüència, en les de pensar i actuar, són tan manifestes que l'únic que queda realment per explicar és com és que encara som nacionalment vius. Potser és que la brutalitat de l'agressió, ni que no sempre en tinguem una consciència plena i clara, ens dona la capacitat que encara ens queda per a la revolta. ¿O no és cert que cada dia som més els qui estem convençuts que encara som a temps de guanyar aquest combat que ho és per la dignitat i la llibertat?

L'ALTRE INSTRUMENT ÉS EL DE LA FORÇA creativa construïda sobre l'ànima genuïna de la llengua. L'instrument que, precisament, defensa i practica amb tanta excel·lència i urc en Jaume Cabré. Cabré va rebre aquesta setmana el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de part d'Òmnium, i si el país no visqués en aquest estat depressiu i melangiós –i els nostres mitjans de comunicació no ens mig amaguessin els veritables motius d'orgull–, hauria sortit al carrer a celebrar-ho i s'hauria llançat de cap a les llibreries fins a exhaurir les existències de les obres de l'escriptor. El cas de Cabré és dels que no admeten discussió. Sense cap concessió, l'autor es compromet amb la llengua en què escriu, en l'obsessió per l'estil, en la recreació d'un nervi que expandeix i projecta el català, de manera inapel·lable, cap al futur. Dilluns passat, al Palau de la Música, ens donaven notícia de la recent emissió a tota la Xina de la versió televisiva de *Les veus del Pamano*, en català i subtítolada al xinès, i dels premis que s'ha emportat al Shanghai TV Festival, el TV Film Golden Award i el Best Screenplay, que, sumats a les desenes de traduccions i als centenars de milers d'exemplars venuts en alemany, mostren fins a quin punt no és la mida del país o el nombre dels parlants allò que ens fa grans o petits.

PER RES DEL MÓN NO ES PERDIN els parlaments de Rosa Calafat (www.videoteca.iec.cat) ni el de Jaume Cabré (www.omnium.cat). Perquè és de les seves paraules que n'obtidran el convenciment que aquest torcebraç el guanyarem nosaltres: sense tantes, i només amb intel·ligència i bellesa.